

ALŽBETKA, n.o., Školská 4, 052 01 Spišská Nová Ves

DOM SV. JOZEFA, Zariadenie pre seniorov, Kláštorná 101/9, 086 41 **RASLAVICE**

INDIVIDUÁLNE PLÁNOVANIE SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Vnútoraná smernica ZPS – 003/2019

Účel: *Táto smernica stanovuje základné pravidlá pre tvorbu a realizáciu individuálneho plánovania sociálnych služieb v zariadení pre seniorov.*

Oblasť: *pre zamestnancov Alžbetka, n.o. v Dome sv. Jozefa, ZPS Raslavice, pre prijímateľov sociálnych služieb v Dome sv. Jozefa, ZPS Raslavice.*

Počet strán: 7

Počet príloh: 1

Gestorský útvar: Mgr. Eva Glodžáková, osoba zodpovedná za poskytovanie soc. služieb

Dátum schválenia: 1. 7. 2019

Dátum účinnosti: 1. 7. 2019

Schválil: Mgr. Darina Haburajová, riaditeľ n.o.

Článok č.1 **Všeobecné ustanovenia**

- 1) Dom svätého Jozefa v Raslaviciach – Zariadenie pre seniorov (ďalej len „DSJ“) ako organizačná zložka neziskovej organizácie Alžbetka (ďalej len „n. o.“) touto smernicou ustanovuje podmienky pre tvorbu a realizáciu individuálneho plánovania sociálnych služieb prijímateľom sociálnej služby (ďalej len „prijímateľ“) v DSJ v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).
- 2) DSJ ako neverejný poskytovateľ sociálnej služby je podľa zákona o sociálnych službách¹ povinný plánovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa, viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa – individuálny plán. Ak je prijímateľom fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, súčasťou individuálneho plánu je aj program sociálnej rehabilitácie.

Článok č.2 **Individuálne plánovanie**

- 1) Individuálne plánovanie je proces, v priebehu ktorého sa spolu s prijímateľom plánuje priebeh poskytovania sociálnej služby. Stanovia sa kroky, ktoré vedú k naplneniu cieľa, ktorý chce prijímateľ prostredníctvom sociálnej služby dosiahnuť.
- 2) Začiatok individuálneho plánovania sa viaže už na prvotnú komunikáciu s prijímateľom v pozícii ešte ako záujemcu o sociálnu službu v DSJ, keď definuje svoje požiadavky a očakávania.
- 3) Ciele individuálneho plánovania:
 - a) lepšie poznanie prijímateľa a jeho situácie- jeho potreby, prania, túžby,
 - b) podpora prijímateľa v naplňovaní jeho potrieb a cieľov,
 - c) umožnenie prijímateľovi žiť „bežným životom“- posilňovanie nezávislosti prijímateľa, rozvoj a udržiavanie schopností a zručností.
- 4) Podmienky individuálneho plánovania:
 - *aktívna spolupráca s prijímateľom a jeho rodinou/komunitou*- efektívnosť individuálneho plánovania sa odvíja od zadefinovania potrieb a túžob prijímateľom,
 - *objektívnosť*- dôsledne spoznanie histórie života prijímateľa, i jeho súčasnosti,

¹ §9 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

- *fungovanie v prostredí*- podpora fungovania prijímateľa v čo najprirodzenejšom prostredí,
- *komplexnosť*- pokrytie všetkých oblastí prijímateľa,
- *koordinovanosť*- vzájomná spolupráca zamestnancov DSJ, zapojených do individuálneho plánovania.

Článok č.3 **Individuálny plán**

- 1) Individuálny plán je komplexný, flexibilný a koordinovaný nástroj na aktívnu spoluprácu DSJ ako poskytovateľa sociálnej služby, prijímateľa, jeho rodiny a komunity. Ciele individuálneho plánu vychádzajú z individuálnych potrieb prijímateľa a spolupráce prijímateľa a poskytovateľa sociálnej služby. Individuálny plán je koordinovaný pracovníkom, ktorý podporuje a sprevádza prijímateľa sociálnej služby v procese individuálneho plánovania (ďalej len „kľúčový pracovník“). Proces individuálneho plánovania zahŕňa identifikáciu individuálnych potrieb, voľbu cieľov individuálneho plánu, voľbu metód dosahovania cieľov individuálneho plánu, plán činností a aktivít naplňania individuálneho plánu a hodnotenie individuálneho plánu.²
- 2) Individuálny plán prijímateľa v DSJ je podľa jeho individuálnych potrieb orientovaný zväčša pre oblasť:
 - hygienických návykov,
 - stravovacích návykov,
 - komunikačných schopností,
 - manuálnych zručností,
 - schopnosti viesť samostatný život,
 - podpory originality a osobnostných charakteristík prijímateľa.
- 3) DSJ vypracováva individuálny plán pre každého prijímateľa v písomnej podobe.
- 4) V prípade, ak má prijímateľ k individuálnemu plánu negatívny postoj alebo ho odmieta, zaznačí sa táto skutočnosť.

Článok č.4 **Kľúčový pracovník**

- 1) Kľúčový pracovník podporuje a sprevádza prijímateľa tak, aby sa v čo najväčšej miere naplnili ciele individuálneho plánovania.
- 2) Výber kľúčového pracovníka pre konkrétneho prijímateľa je determinovaný vzájomnou dôverou a voľbou prijímateľa (osobná preferencia).

² §9 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z. z.

- 3) V priebehu procesu individuálneho plánovania je možná z dôvodu nevyhovovania zmena kľúčového pracovníka na požiadanie prijímateľa. Kľúčový pracovník(v opodstatnených prípadoch) má taktiež možnosť prenechať prijímateľa inému pracovníkovi.

Článok č.5

Fázy individuálneho plánovania IDENTIFIKÁCIA INDIVIDUÁLNYCH POTRIEB

- 1) Ide o fázu spoznávania a mapovania túžob, snov, potrieb, schopností a zručností prijímateľa, jeho celkovej životnej situácie, najdôležitejších udalostí v živote a významné zmeny, najlepšie a najťažšie životné skúsenosti a pod. Táto fáza je z hľadiska procesu individuálneho plánovania najdôležitejšia ale aj obsahovo a časovo najnáročnejšia.
- 2) Procesu mapovania podliehajú najmä tieto oblasti:
- a) *činnosti v domácnosti*- zručnosti v oblasti osobnej hygieny, stravovania, obliekania, starostlivosti o domácnosť a pod.,
 - b) *spoločenský život*- využívanie verejných služieb a dopravy, voľnočasové aktivity, nakupovanie, vzájomná komunikácia a interakcia s druhými ľuďmi a pod.,
 - c) *vzdelávanie*- formálne i praktické (napr. manipulácia s peniazmi, schopnosť analyzovať situáciu a robiť rozhodnutia a pod.),
 - d) *zamestnanie*- uplatnenie na trhu práce, rozvoj pracovných schopností, uplatniteľnosť v oblasti, ktorá je pre prijímateľa zmysluplná,
 - e) *zdravie*- zdravotná prevencia, liekový režim, udržiavanie kondície a pod.,
 - f) *mimoriadna zdravotná podpora*- definovanie špecifickej zdravotnej starostlivosti, ktorú prijímateľ potrebuje na základe svojich špecifických potrieb (napr. pomoc pri stravovaní a pod.),
 - g) *sociálne vzťahy*- nadväzovanie a udržiavanie sociálnych vzťahov a väzieb v komunite, kde prijímateľ žije,
 - h) *ochrana osobných záujmov*- schopnosť vyjadrovania vlastných prání a potrieb, hospodárenie s peniazmi a pod.
- 3) Vypracováva sa osobný profil prijímateľa a analýza jeho individuálnych potrieb, ktorá je podkladom pre stanovenia cieľov individuálneho plánovania.

VOĽBA CIEĽOV INDIVIDUÁLNEHO PLÁNOVANIA

- 1) Stanovenie cieľa (cieľov) jasne smeruje k spolupráci medzi prijímateľom- podporovanou osobou a ľuďmi, ktorí túto podporu zabezpečujú.
- 2) Je zachovaná logická postupnosť- od dlhodobej vízie cez všeobecné ciele ku konkrétnym.
- 3) Základné predpoklady voľby cieľa:
- *špecifickosť, konkrétnosť*- jasné definovanie, čo sa cieľom dosiahne a čomu sa konkrétne venuje,

- *merateľnosť*- možnosť vyhodnotenia naplnenia daného cieľa,
- *akceptovateľnosť*- súhlas prijímateľa s daným cieľom,
- *reálnosť*- reálna možnosť dosiahnutia daného cieľa prijímateľom,
- *časové vymedzenie*- časové stanovenie začiatku a konca cieľa.

VOĽBA METÓD INDIVIDUÁLNEHO PLÁNOVANIA

- 1) Stanovenie metód, postupov a techník pre dosahovanie zvolených cieľov.
- 2) Výber konkrétnej metódy je do značnej miery determinovaný mierou podpory, ktorú si prijímateľ vyžaduje (napr. metódy, ktoré majú rozvojový charakter pre prijímateľa s nízkou mierou podpory a metódy, ktoré majú za cieľ udržanie kvality pre prijímateľa s vysokou mierou podpory).
- 3) Pre plnenie účelu individuálneho plánu sa v DSJ využívajú zväčša tieto metódy a techniky:
 - rozhovory,
 - názorné ukážky,
 - výklad,
 - práca v skupine,
 - zážitková metóda (návšteva divadla, hradu, koncertov, či iných kultúrnych podujatí),
 - metóda cvičenia a pod.

PLÁN ČINNOSTI

- 1) Súčasťou individuálneho plánu je konkrétny plán činnosti, v rámci ktorého sa stanovia a bližšie charakterizujú aktivity s časovým určením, ktorých sa prijímateľ bude zúčastňovať.
- 2) Plán činností v jednoduchosti odpovedá na otázky:
 - *kto?* – zahŕňa všetky osoby, ktoré sa budú spolu s prijímateľom zúčastňovať na aktivite,
 - *čo?* – vymedzenie aktivity, ktorej sa bude prijímateľ venovať (napr. používanie rehabilitačnej pomôcky),
 - *kedy?* – časový harmonogram nácviku zručností (napr. trikrát týždenne dopoludnia), alebo stanovenie dátumu nácviku,
 - *ako?* – spôsob, akým sa bude činnosť realizovať v praxi, teda metodológia (napr. behaviorálna metóda),
 - *kde?* – priestor, v ktorom bude tréning prebiehať (napr. prirodzené alebo tréningové prostredie),
 - *s čím?* – základné informácie o nevyhnutných pomôckach, ktoré sa musia v prípade potreby využívať.

HODNOTENIE INDIVIDUÁLNEHO PLÁNU

- 1) Hodnotenie individuálneho plánu umožňuje priebežne hodnotiť:
 - mieru úspešnosti volenej metódy,
 - dostatok informácií o prijímateľovi,
 - chybný plán činností,
 - vhodnosť zvoleného prostredia,
 - vhodnosť kľúčového pracovníka,
 - nové situácie, ktoré neboli v predchádzajúcom sledovanom období povšimnuté a pod.

- 2) Hodnotenie individuálneho plánu dáva odpovede na otázky:
 - čo sme urobili?
 - ako sme to urobili?
 - prečo sme to urobili?
 - kam sme pokročili?

- 3) Komplexné hodnotenie individuálneho plánu prebieha v DSJ aspoň raz za pol roka, operatívne prebieha proces hodnotenia aj pri náhlych zmenách situácie prijímateľa (napr. prijímateľ požiada o zmenu cieľa, zmena kľúčového pracovníka a pod.).

- 4) Vo všetkých fázach individuálneho plánovania (od identifikácie potrieb až po hodnotenie) je nevyhnutná spolupráca kľúčového pracovníka, hlavnej sestry a sociálneho pracovníka.

Článok č.6

Sociálna rehabilitácia

- 1) Sociálna rehabilitácia je odborná činnosť na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby rozvojom a nácvikom zručnosti alebo aktivizovaním schopnosti a posilňovaním návykov pri sebaobsluže, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a komunitě³.

- 2) V podmienkach DSJ sa realizuje najmä nácvik používania pomôcky, nácvik prác v domácnosti, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, sociálna komunikácia, výučba (resp. obnova schopnosti) písania alebo čítania.

- 3) Cieľom sociálnej rehabilitácie v DSJ je najmä podpora:
 - *sebestačnosti, návykov pri sebaobsluže* (obliekanie/vyzliekanie, umývanie, ustielanie postele, stravovacie návyky), samostatnosti, nezávislosti,

³ §21 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

- *základných sociálnych zručností* ako napr.: vyjadrenie vlastného názoru, schopnosť počúvať druhých, nadviazanie rozhovoru, schopnosť požiadať o pomoc, správne využitie času a pod.,
- *komunikačných zručností*: schopnosť hovoriť jasne a vecne k veci, schopnosť ovládať prejavy verbálnej/neverbálnej komunikácie

4) Sociálna rehabilitácia prebieha v priestoroch DSJ i širšom okolí v pracovných dňoch.

Článok č.7

Záverečné ustanovenia

- 1) Dohľad nad tvorbou a realizovaním jednotlivých individuálnych plánov vykonáva vedúci DSJ.
- 2) Individuálne plánovanie sociálnej služby je vnútornou smernicou, ktorá nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpísania riaditeľom n.o.

DOTAZNÍK HODNOTENIA INDIVIDUÁLNEHO PLÁNU

MENO A PRIEZVISKO:.....

Základné informácie o mne (dátum narodenia, charakteristika rodinného prostredia, informácia o rodinných príslušníkoch) boli zaznamenané:	
☐	veľmi dobre (informácie boli správne)
☐	dobre (informácie boli čiastočne správne a čiastočne nesprávne)
☐	zle (väčšina informácií bola zaznamenaná nesprávne)

(označiť „x“)

Tieto informácie by som chcel doplniť:

.....

.....

S týmto som bol nespokojný:

.....

.....

Ďalšie informácie o mne (osobná anamnéza, život v súčasnej dobe, vzdelanie, profesia, zdravotný stav) boli zaznamenané:	
☐	veľmi dobre (informácie boli správne)
☐	dobre (informácie boli čiastočne správne a čiastočne nesprávne)
☐	zle (väčšina informácií bola zaznamenaná nesprávne)

(označiť „x“)

Tieto informácie by som chcel doplniť:

.....

.....

S týmto som bol nespokojný:

.....

.....

ALŽBETKA, n.o., Školská 4, 052 01 Spišská Nová Ves

DOM SV. JOZEFA, Zariadenie pre seniorov, Kláštorná 101/9, 086 41 **RASLAVICE**

Ako dlho som v Dome sv. Jozefa, zariadení pre seniorov v Raslaviciach?

.....

Vnímam na sebe zlepšenie/zhoršenie svojho stavu ?

.....

.....

.....

.....

V čom by som sa chcel ešte zlepšiť?

.....

.....

.....

.....

Čo by som chcel ešte doplniť?

.....

.....

.....

V Raslaviciach dňa.....

.....

Podpis prijímateľa

.....

Podpis kľúčového pracovníka

